

CREËER EEN RIJKE TAALOMGEVING

In een rijke taalomgeving is het belangrijk dat gewerkt wordt met *authentieke teksten* met een rijk taalgebruik. In authentieke teksten wordt gebruikgemaakt van een gevarieerd en rijk woordenaanbod, waarbij ook *laagfrequente woorden* aan bod komen.

KERNWOORDEN

Voordat leerlingen aan de slag gaan met een tekst is het raadzaam na te gaan of de belangrijkste woorden uit de tekst voor leerlingen bekend zijn en om, wanneer dit niet het geval is, leerlingen de betekenis van deze woorden expliciet aan te bieden. door stil te staan bij:

- de betekenis
- de schrijfwijze
- de uitspraak
- de relatie met andere woorden

**ZONDER WOORDKENNIS
← GEEN BEGRIP**

WOORD-IN-TEKST- INTEGRATIEPROCESSEN

... verwijzen naar de *handelingen* die een lezer bewust of onbewust moet uitvoeren om nieuw *gelezen woorden samen te voegen*. Door als leraar tijdens het lezen van een tekst voor te doen (*modelen*) hoe je woorden combineert om tot zinsrepresentaties en uiteindelijk een tekst- en situatiemodel te komen, geef je leerlingen de mogelijkheid om van jou te leren.

Zie voorbeeld p. 52

H. 2 ZONDER WOORDKENNIS GEEN BEGRIP

Een goed ontwikkelde woordenschat is een van de voorwaarden om tot tekstbegrip te kunnen komen en daarmee nieuwe kennis op te doen. Wil een lezer een tekst goed kunnen begrijpen, dan moet hij of zij niet alleen beschikken over voldoende achtergrondkennis rondom het onderwerp van die tekst, maar ook **voldoende weten over de betekenis van de woorden in die tekst.**

CREËER EEN RIJKE TAALOMGEVING

In een rijke taalomgeving is het belangrijk dat gewerkt wordt met authentieke teksten met een rijk taalgebruik. In authentieke teksten wordt gebruikgemaakt van een gevarieerd en rijk woorden aanbod, waarbij ook **laagfrequente woorden** aan bod komen. Juist dit gevarieerde woorden aanbod zorgt ervoor dat leerlingen voldoende mogelijkheden krijgen om impliciet nieuwe woordkennis op te doen. En met een goede begeleiding en de juiste ondersteuning kunnen ook de leerlingen met een beperkte woordenschat deze teksten begrijpen en zo woord- en achtergrondkennis opdoen in een natuurlijke setting.

WOORD-IN-TEKST-INTEGRATIEPROCESSEN

Woord-in-tekst-integratieprocessen verwijzen naar de handelingen die een lezer bewust of onbewust moet uitvoeren om **nieuw gelezen woorden samen te voegen**. Hoewel dit samenvoegen van woorden tot zinnen en een tekstmodel voor een groep leerlingen automatisch verloopt, is er ook een groep voor wie dit niet het geval is. Tijdens het lezen van een tekst lezen zij keurig de woorden, maar er ontstaat geen begrip omdat de gelezen woorden niet met elkaar verbonden worden. Zij hebben instructie nodig hoe zij dit moeten doen. Door als leraar tijdens het lezen van een tekst voor te doen (modellen) hoe je woorden combineert om tot zinsrepresentaties en uiteindelijk een tekst- en situatiemodel te komen, geef je leerlingen de mogelijkheid om van jou te leren. Bij het modelleren is het belangrijk dat leerlingen mee worden genomen in jouw gedachtegangen en dat deze dus niet of nauwelijks onderbroken worden door vragen te stellen aan leerlingen (zie **voorbeeld** blz. 52).

BIED EXPLICIET WOORDENSCHATINSTRUCTIE AAN VOOR KERNWOORDEN

Voordat leerlingen aan de slag gaan met een tekst is het raadzaam na te gaan of de belangrijkste woorden uit de tekst voor leerlingen bekend zijn en om, wanneer dit niet het geval is, leerlingen de betekenis van deze woorden expliciet aan te bieden. Hierbij is het belangrijk om niet alleen de definitie van woorden aan te bieden, maar leerlingen een actieve rol te geven in dit leerproces en aandacht te hebben voor verdiepende kennis en verbanden met andere woorden die ze al kennen. Laat leerlingen naast het leren van de betekenis (semantische info) woorden ook opschrijven (orthografische info) en uitspreken (fonologische info) en ga in op andere woorden die ermee te maken hebben (verbindingen tussen woorden), zodat een rijk netwerk opgebouwd wordt.

